

Vztah státu a sportu. Spolkového právo pro sportovce.

JUDr. Petr Skryja, Ph.D.,LL.M.

Funkce sportu pro stát

- ▶ Ekonomická funkce: ve sportu zaměstnáno hodně lidí, i v provázaných odvětvích
- ▶ Vzdělávací: zásady fair play a schopnost spolupráce jsou upotřebitelné i mimo sportovní svět
- ▶ Zdravotní: prevence civilizačních chorob, udržování těla a dobré psychické kondice

Spolková autonomie a sportovní autonomie

- ▶ Můžeme říci, že spolková autonomie je realizací svobody sdružování.
- ▶ Svoboda sdružování je zajištěna Listinou základních a práv a svobod (LZPS).
- ▶ Čl. 20 odst. 1 LZPS:
 - ▶ *„Právo svobodně se sdružovat je zaručeno. Každý má právo spolu s jinými se sdružovat ve spolcích, společnostech a jiných sdruženích“.*
- ▶ Spolková autonomie je pak realizací této svobody. Členové spolku se mohou rozhodnout, zda založí či nezaloží spolek a jak ho uspořádají.
- ▶ Sportovní autonomie je pak užší kategorií než spolková autonomie, neboť vyjadřuje autonomii lidí v oblasti sportu. Mohou si uspořádat své záležitosti (nejen v rámci spolku, ale i například sportovní pravidla) bez nadbytečné státní ingerence).

Kde jsou tyto svobody zakotveny?

- ▶ Na evropské úrovni v Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod
- ▶ Vnitrostátně na ústavní úrovni v čl. 20 LZPS
- ▶ Na zákonné úrovni především:
 - ▶ zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (§ 214 a násl).
 - ▶ zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob

Jak založit spolek?

Obecné základní informace

- ▶ Je třeba mít na paměti, že:
 - ▶ Spolek je právnickou osobou soukromého práva
 - ▶ Samostatný a dobrovolný svazek osob
 - ▶ Lze jej založit jen za stanoveným účelem
- ▶ Jeho stanovy ani fungování nesmí být v rozporu s ústavními normami, mezinárodními normami které jsou součástí českého vnitrostátního práva, evropským právem ani obecnými zásadami soukromého práva a občanského zákoníku.

Základní charakteristika

- ▶ Spolek zakládají alespoň 3 osoby
- ▶ Lze založit spolek i jako svaz více spolků. V tom případě je třeba, aby to plynulo z názvu
- ▶ Příklad: Československý svaz tanečního sportu
- ▶ Nikdo nesmí být nucen být členem ani setrvávat v členství
- ▶ Členové neručí za dluhy spolku
- ▶ název spolku musí obsahovat slova „spolek“ nebo „zapsaný spolek“, postačí však zkratka „z. s.“
- ▶ **Důležité!** hlavní činností je uspokojování a ochrana těch zájmů, k jejichž naplnění je spolek založen. Podnikání nesmí být hlavní činností spolku (jen jako vedlejší činnost jako podpora hlavní činnosti nebo hospodárné využití spolkového majetku). A zisk lze použít pouze ke správě spolku či ke spolkové činnosti.

Založení spolku

► § 218 OZ:

Zakladatelé založí spolek, shodnou-li se na obsahu stanov; stanovy obsahují alespoň

- a) název a sídlo spolku,
- b) účel spolku,
- c) práva a povinnosti členů vůči spolku, popřípadě určení způsobu, jak jim budou práva a povinnosti vznikat,
- d) určení statutárního orgánu.

Název spolku

- ▶ Název je jménem právnické osoby - v našem případě spolku
- ▶ Nesmí být klamavý ani zaměnitelný s názvem jiné právnické osoby
- ▶ musí obsahovat slova „spolek“ nebo „zapsaný spolek“, postačí však zkratka „z. s.“

Sídlo spolku

- ▶ Pokud se zapisuje právnická osoba do veřejného rejstříku, postačí, pokud zakladatelské právní jednání uvede název obce, kde je sídlo právnické osoby; do veřejného rejstříku však právnická osoba navrhne zapsat plnou adresu sídla. (§ 136 odst. 2 OZ)
- ▶ Pokud to nenaruší to klid a pořádek v domě, může být sídlo i v bytě.
 - ▶ Je třeba v takovém případě doložit **prohlášení vlastníka nemovitosti nebo jednotky**, kde jsou prostory umístěny, popřípadě prohlášení osoby oprávněné s nemovitostí, bytem nebo nebytovým prostorem jinak nakládat, že s umístěním sídla osoby souhlasí. **Prohlášení nesmí být starší než 3 měsíce a podpisy na něm musí být úředně ověřeny.** (§ 14 odst. 2 ZVR)

Účel spolku

- ▶ K účelu lze obecně říci, že:
- ▶ Nesmí být v rozporu s § 145 OZ, v žádném případě!
 - ▶ § 145:
 - (1) Zakazuje se založit právnickou osobu, jejímž účelem je porušení práva nebo dosažení nějakého cíle nezákonným způsobem, zejména je-li jejím účelem*
 - a) popření nebo omezení osobních, politických nebo jiných práv osob pro jejich národnost, pohlaví, rasu, původ, politické nebo jiné smýšlení, náboženské vyznání a sociální postavení,*
 - b) rozněcování nenávisti a nesnášenlivosti,*
 - c) podpora násilí nebo*
 - d) řízení orgánu veřejné moci nebo výkonu veřejné správy bez zákonného zmocnění.*
 - (2) Zakazuje se založit právnickou osobu ozbrojenou nebo s ozbrojenými složkami, ledaže se jedná o právnickou osobu zřízenou zákonem, již zákon ozbrojení nebo vytvoření ozbrojené složky výslovně dovoluje nebo ukládá, nebo o právnickou osobu, která nakládá se zbraněmi v souvislosti se svým podnikáním podle jiného právního předpisu, anebo o právnickou osobu, jejíž členové drží nebo užívají zbraně pro sportovní nebo kulturní účely či k myslivosti nebo k plnění úkolů podle jiného právního předpisu.*
- ▶ Platí, co jsme si již řekli o hlavním účelu spolku (uspokojování potřeb svých členů, § 217 OZ).

Na co si ještě dát pozor...

- ▶ Spolek nesmí (§ 268 odst. 1, písm. c) a d)):
 - ▶ nutit třetí osoby k členství ve spolku, k účasti na jeho činnosti nebo k jeho podpoře, nebo
 - ▶ bránit členům ze spolku vystoupit.
- ▶ Pokud je účel spolku v nesouladu se zákonem uvedenými „parametry“ či tvoří „nátlak“ na členy, může soud spolek zrušit. A to buď na návrh osoby, která má na tom zájem nebo dokonce bez návrhu. V takovém případě ale spolek předem upozorní. Je vhodné se toho ale takových situací vyvarovat.

Práva a povinnosti členů

- ▶ Spolek lze založit kromě toho, že zakladatelé vytvoří stanovy a shodnou se na jejich obsahu i tzv. ustavující schůzi
- ▶ Ta funguje obdobně jako členská schůze a vyplatí se v případě, že spolek zakládá větší množství lidí: schválí si návrh stanov
- ▶ Je opravdu důležité, aby byla práva a povinnosti členů spolku co možná nejprecizněji stanovena
- ▶ Doporučuji, aby jste se do toho nepouštěli sami a raději se poradili s notářem. Vyhnete se nejasnostem a případným úspěšným žalobám vůči spolku.
- ▶ V praxi je pak těžké stanovy již založeného spolku měnit. Sejít se, dohodnout se...

Zápis do spolkového rejstříku

- ▶ Spolek vzniká dnem zápisu do veřejného rejstříku.
- ▶ Návrh na zápis spolku do veřejného rejstříku podávají zakladatelé nebo osoba určená ustavující schůzí.
- ▶ Pokud není spolek do veřejného rejstříku zapsán do třiceti dnů od podání návrhu na zápis a není-li v této lhůtě ani vydáno rozhodnutí o odmítnutí zápisu, považuje se spolek za zapsaný do veřejného rejstříku třicátým dnem od podání návrhu.

Jak a kam podat?

- ▶ rejstříkovými soudy jsou krajské soudy
- ▶ Místní příslušnost je určena podle sídla spolku. Příklad: pokud budu chtít založit spolek Fotbal pro školky Siřejovice, návrh podám ke Krajskému soudu Ústí nad Labem
- ▶ Navede vás inteligentní formulář na stránkách justice.
- ▶ <https://or.justice.cz/ias/ui/podani>
- ▶ Obecně je ale více možností, jak podat návrh:
- ▶ elektronicky opatřený uznávaným elektronickým podpisem
- ▶ datovou schránkou,
- ▶ nebo v listinné podobě s úředně ověřeným podpisem.

Co musí návrh obsahovat?

- ▶ V přílohách:
 - ▶ stanovy s podpisy zakladatelů,
 - ▶ listina osvědčující právní důvod užívání prostor, v nichž je umístěno sídlo spolku, jde-li o prohlášení vlastníka nemovitosti, nesmí být starší 3 měsíců a podpis na něm musí být úředně ověřen,
 - ▶ čestné prohlášení člena statutárního orgánu o způsobilosti být členem statutárního orgánu podle občanského zákoníku
 - ▶ prohlášení, z něhož plyne souhlas zapisované fyzické nebo právnické osoby se zápisem do spolkového rejstříku s úředně ověřeným podpisem
- ▶ Zápis se ukládá do Sbírký listin spolkového rejstříku a je buď v ČJ, nebo je opatřen překladem, který navíc musí být úředně ověřen, pokud se nejedná o jazyk členského státu EU. Pak je tu ještě eventualita, že rejstříkový soud v daném případě překlad nevyžaduje.